

คลินิกรางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม

นายนิรนาท นักดนตรี
ผู้ทรงคุณวุฒิและคณะทำงานรางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม
และนางสาวราณี อธิรัตน์ ผู้อำนวยการกอง 3 สำนักงาน ป.ย.ป.

รางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม

ตราสัญลักษณ์

เพชรเหลี่ยมเกสร ส่งประกายสีทอง ประกอบไปด้วยความร่วมมือของทุกภาคส่วนที่เข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐด้วยหัวใจ

ความหมาย

เพชรเหลี่ยมเกสร สื่อให้เห็นถึงหน่วยงานที่ได้รับรางวัลนี้ คือ ต้นแบบแห่งการทำงานแบบมีส่วนร่วมเชื่อมโยงบูรณาการร่วมกันทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน ตั้งเครือข่ายเดียวกัน

มือ สื่อให้เห็นถึง ความร่วมมือร่วมใจของทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วม

หัวใจ สื่อให้เห็นถึง การเปิดใจ เปิดระบบราชการที่ให้ทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วม

ถอดบทเรียน/ความสำเร็จของโครงการที่เคยได้รับรางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม

การกำหนดเกณฑ์การประเมินเครือข่าย; Provan & Kenis, (2009)
principles of collaboration; Gray (1989)

กลไกการเข้ามามีส่วนร่วม

- มีนโยบายเป้าหมาย ในการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง
- มีผู้รับผิดชอบ/หน่วยงานรับผิดชอบ
- มีระบบ/แผนการติดตามผลการดำเนินงาน
- มีงบประมาณและการสนับสนุนความรู้และการจัดกิจกรรมให้คำแนะนำต่าง ๆ แก่ชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

ระดับการมีส่วนร่วม

เป็นโครงการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในระดับความร่วมมือ (Collaborate)

รูปแบบการดำเนินโครงการ

- มีการทำงานในรูปแบบทำงานติดตามและประเมินผลและกำหนดบทบาทความรับผิดชอบอย่างชัดเจน
- มีกิจกรรมร่วมกับเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอ มีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้น และมีการกำหนดกรอบ นโยบาย แผน เป้าหมายและมีบรรทัดฐานการตัดสินใจหรือค่านิยมในการทำงานในเรื่องต่างๆ ร่วมกัน
- เครือข่ายหรือคณะทำงาน ร่วมคิด ร่วมดำเนินการ ร่วมตัดสินใจ ร่วมตรวจสอบ โดยทุกคนมีบทบาทในการตัดสินใจเท่าเทียมกัน
- มีระบบการรับฟังและแก้ไขปัญหาอย่างรวดเร็วผ่านช่องทางที่หลากหลาย
- มีกฎ กติกา หรือข้อตกลงระหว่างกลุ่มหรือเครือข่าย

ปัจจัยสำคัญ เงื่อนไขพิเศษอื่น ๆ

- โครงการมีประโยชน์ต่อคนในพื้นที่และเป็นต้นแบบในพื้นที่อื่น
- ประชาชนภูมิใจที่ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในความสำเร็จของโครงการ
- เจ้าหน้าที่กระตือรือร้นในการสนับสนุนอย่างเต็มที่
- ความไว้วางใจ เชื่อใจ ความสามัคคีคนในชุมชน การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

เครือข่าย

- ระยะเวลาในการเข้ามามีส่วนร่วมเกิน 2 ปี
- ความหลากหลายของกลุ่มเป้าหมายที่เข้ามามีส่วนร่วม

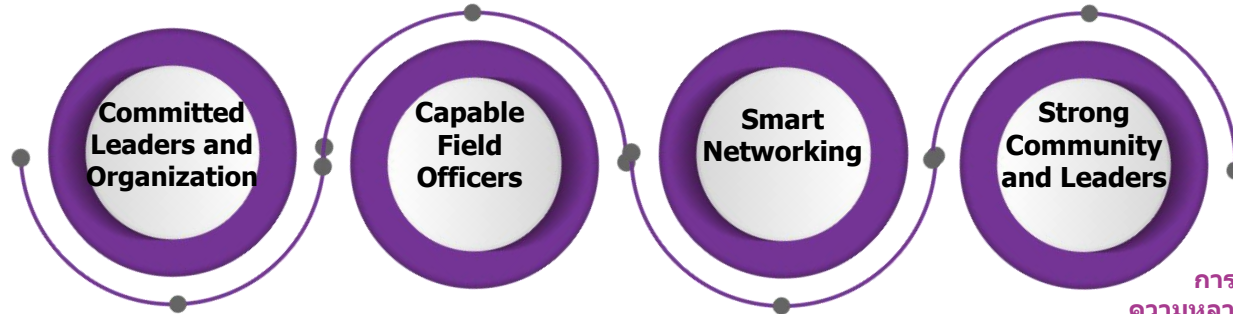
ปัจจัย
ที่ส่งผลให้
การมีส่วนร่วม
เกิดความยั่งยืน

ถอดบทเรียนจากการตรวจประเมิน รางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน

1 องค์ประกอบกระบวนการมีส่วนร่วม

เสริมพลังอำนาจ
ให้ประชาชน
(Empower)

2 องค์ประกอบเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพและปัจจัยในการบริหารเครือข่าย

3 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

กรอบแนวคิดสำหรับผลงานที่ได้รับรางวัลUNPSA

ปัจจัยที่ทำให้ผลงานไม่ผ่านการประเมิน

01

การดำเนินงานในภาพรวมขององค์กรไม่ได้สะท้อนกระบวนการซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงหรือผลสำเร็จในการบริหารราชการ

02

หน่วยงานที่ส่งสมัคร จะไม่ได้อธิบาย ขั้นตอน กลไก ในการบริหารจัดการข้อมูลและรับฟังความคิดเห็น

03

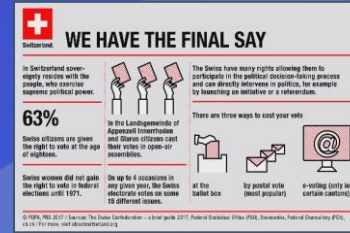
ระดับการมีส่วนร่วมของบางหน่วยงานเป็นเพียงการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน หรือเป็นวิธีการดำเนินงานที่เป็นไปตามระเบียบขั้นตอนที่กำหนดไว้ หรือเป็นการมีส่วนร่วมในระดับ Involve เท่านั้น

04

ผลลัพธ์ และผลกระทบไม่สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

เสริมอำนาจ ประชาชน

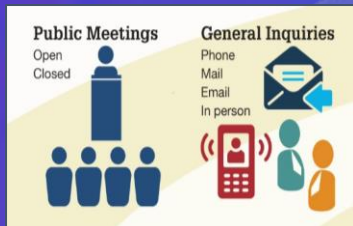
การเกี่ยวข้อง

การทำตามที ประชาชน ตัดสินใจ

Empower

การให้ข้อมูล

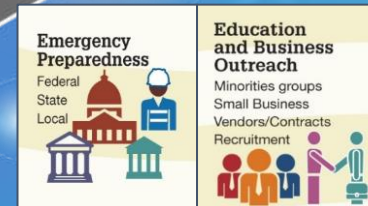

การทำงานร่วมกัน และพิจารณาความเห็น ของประชาชน

Collaborate

ความร่วมมือ

Involve

ความเห็นของประชาชน ใช้การตัดสินใจ

Consult

การปรึกษาหารือ

Inform

การรับฟังความเห็น

การแจ้งให้ทราบ

เปิดใจใกล้ชิดประชาชน (Open Governance)

มอบให้กับหน่วยงานภาครัฐที่ให้ความสำคัญกับการบริหารราชการระบบเปิดโดยสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับการให้ข้อมูลและการปรึกษาหารือ เชื่อมโยงหลักองค์ประกอบ (Open Government and Meaningful Participation Ecosystem : OG & MP)

OG & MP
ส่งผลให้เกิด

Transparency

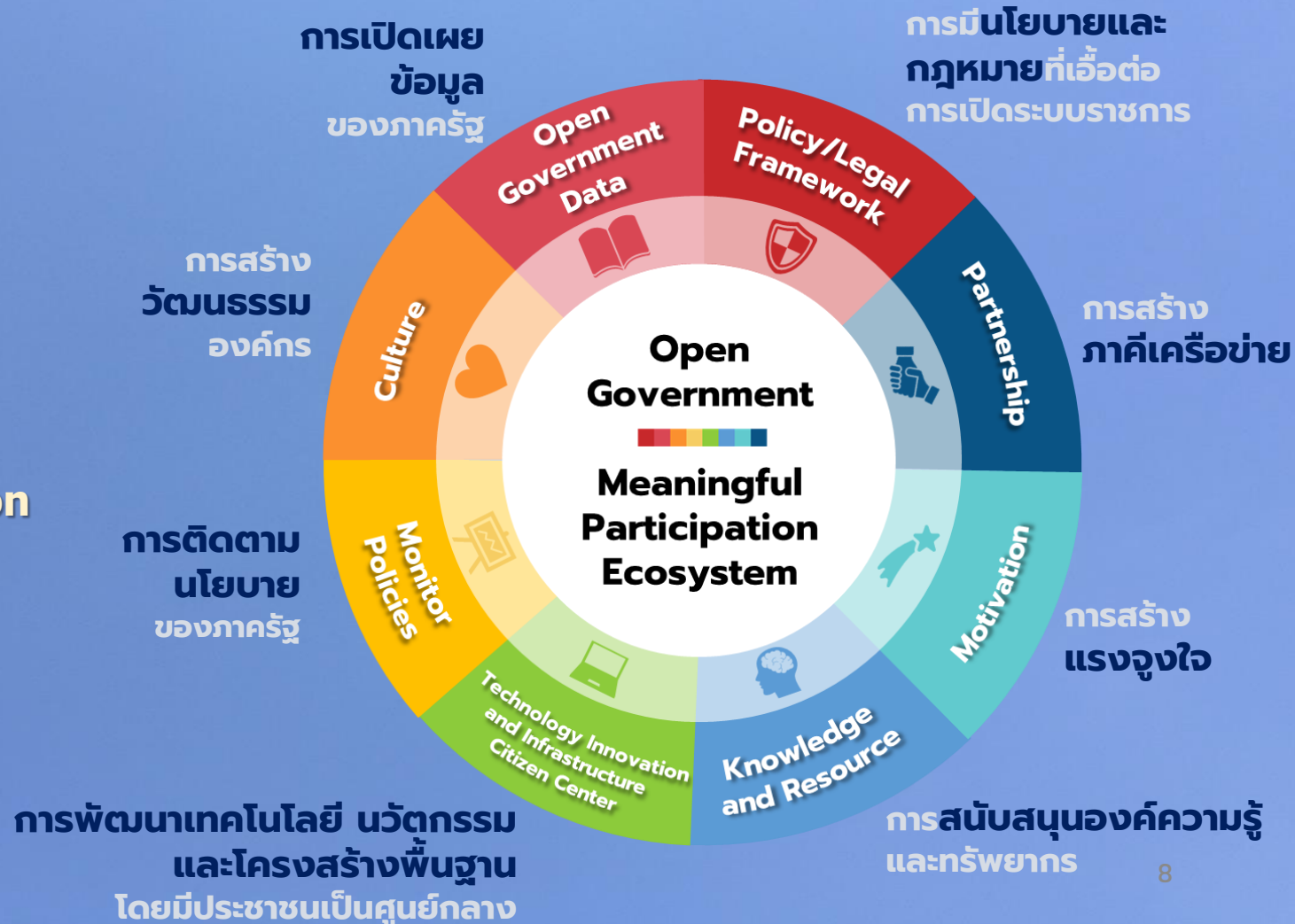
Public Participation

Accountability

Inclusiveness

เปิดใจใกล้ชิดประชาชน (Open Governance)

เงื่อนไข

ภาพรวมขององค์กร หรือภารกิจที่สำคัญขององค์กร และเกี่ยวข้องกับประชาชนและทำทั้งองค์กร

1 กรมต่อ 1 ผลงาน

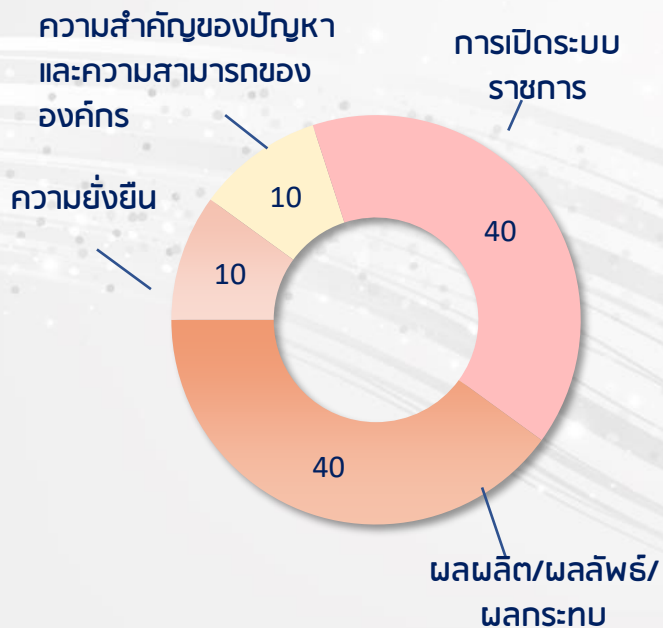
ระดับการมีส่วนร่วมเกิดจาก Inform และ Consult และให้ประชาชนเกิด Engaged

สอดคล้องกับหลักองค์ประกอบระบบนิเวศภาครัฐ ระบบเปิดและการมีส่วนร่วมอย่างมีความหมาย (Open Government and Meaningful Participation Ecosystem :OG&MP)

ทุกประเภทรางวัลต้องดำเนินการมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี

ประเภทรางวัลเปิดใจใกล้ชิดประชาชน (Open Governance)

ข้อคำถาม (11 ข้อ)	คะแนน
มิติที่ 1 ความสำคัญของปัญหาและความสามารถองค์กร	10
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	
1. ความเป็นมา หรือความสำคัญของปัญหาที่ทำให้ต้องมีการเปิดระบบราชการ	
2. กลุ่มเป้าหมาย ขอบเขตและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปิดระบบราชการ	
ความสามารถขององค์กร (ศักยภาพของหน่วยงานที่สามารถตอบสนองต่อปัญหา)	
3. การกำหนดนโยบายและกฎ/ระเบียบที่เอื้อต่อการเปิดระบบราชการ	
4. การขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติในการเปิดระบบราชการ	
มิติที่ 2 : การเปิดระบบราชการ (การเปิดเผยข้อมูลและการรับฟังความคิดเห็น)	40
การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่มีประสิทธิภาพ	
5. กระบวนการหรือวิธีการในการจัดทำข้อมูลที่แสดงให้เห็นว่าข้อมูลที่เปิดเผยมีความถูกต้อง ครบถ้วน โปร่งใส และทันสมัย	
การรับฟังความคิดเห็นและการให้ข้อมูลย้อนกลับกับผู้รับบริการ	
6. มีระบบหรือวิธีการในการรับฟังความคิดเห็นที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีความโปร่งใส	
การสร้างความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ	
7. มีวิธีการในการสร้างความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ	
มิติที่ 3 : ผลผลิต/ผลลัพธ์/ผลกระทบ	40
8. ผลผลิตจากการดำเนินงานในการเปิดระบบราชการของหน่วยงาน	
9. ผลลัพธ์จากการดำเนินงานในการเปิดระบบราชการของหน่วยงาน	
10. ประโยชน์ที่ประชาชน กลุ่มเป้าหมาย และหน่วยงานได้รับจากการเปิดระบบราชการที่เป็นผลกระทบทั้งเชิงบวกและลบ (ถ้ามี)	
มิติที่ 4 : ความยั่งยืน	10
11. แนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาระบบในการเปิดระบบราชการให้สามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่องและแนวทางในพัฒนาต่อยอด	
คะแนนเต็ม	100

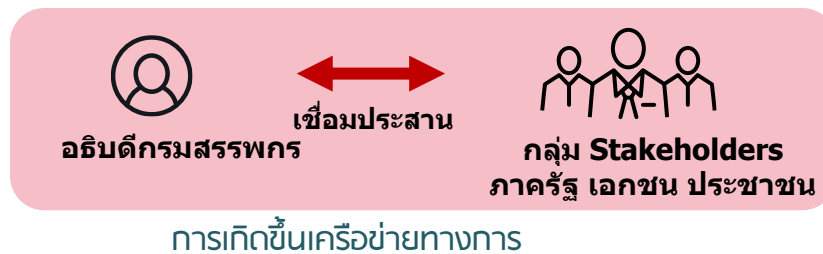
ถอดบทเรียนประเภทรายางวัล Open Governance กรมสรรพากร

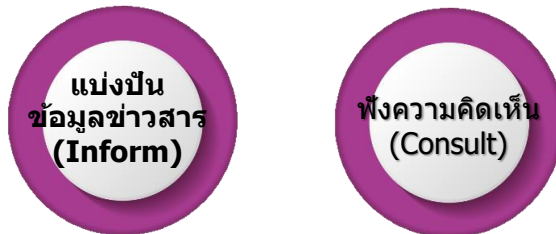
1 องค์ประกอบกระบวนการมีส่วนร่วม

2 องค์ประกอบเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพและปัจจัยในการบริหารเครือข่าย

3 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

กรมที่ดิน Application “SMARTLANDS” รวบรวมบริการด้านที่ดิน ค้นหาข้อมูลได้สะดวก รวดเร็ว

รางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2564
ประเภทเปิดใจใกล้ชิดประชาชน (Open Governance) ระดับดีเด่น

เปิดระบบราชการผ่านเทคโนโลยี

สารานุกรมที่ดิน
อิเล็กทรอนิกส์

นัดจองทะเบียนล่วงหน้า
(e-QLands)

ค้นหาตำแหน่ง
รูปแปลงที่ดิน
(LandsMaps)

แจ้งเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ และติดตามเรื่องได้ด้วยตนเอง
กับศูนย์ดำรงธรรมกรมที่ดินผ่าน e-Contacts DC ได้ทันที
ตลอด 24 ชั่วโมง

Application
“SMARTLANDS”
รวบรวมบริการด้านที่ดิน
ค้นหาข้อมูลได้สะดวก รวดเร็ว

ให้ประชาชนมีส่วนร่วมให้ข้อมูล

นำสื่อสังคมออนไลน์มารับแจ้ง
ข้อมูลด้านที่ดิน (Line Official
Account “บอกดิน”)

ตรวจสอบและประมวลผลข้อมูล
ด้วยโปรแกรมสารสนเทศด้านภูมิสารสนเทศ
บนระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัล

นำข้อมูลไปใช้บริหารจัดการ
ให้ประชาชนสามารถครอบครอง
และทำกินในที่ดินได้ตามสิทธิผ่าน

นำผลข้อมูลจากความต้องการ
ของประชาชนไปจัดทำแผน
การปฏิบัติงาน

จัดทำแผนการปฏิบัติงานในแต่ละปีงบประมาณ ได้อย่างชัดเจน โปร่งใส เป็นธรรม ออกโดนดที่ดิน
ได้จำนวน 6,625 ราย ไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับการจัดทำแผนปฏิบัติการโครงการเดินสำรวจ

ประกาศพื้นที่โครงการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินให้แก่ราษฎร จำนวน 50 จังหวัด จากเดิม
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จำนวน 24 จังหวัด คิดเป็น 208% ของจังหวัดที่มีการเดินสำรวจ

ข้อมูลพื้นที่จากประชาชนสนับสนุนการแก้ไขปัญหาความยากจน โดยมีประชาชน
แจ้งตำแหน่งอยู่ในเขตที่ดินของรัฐจำนวน 5,274 ราย

เกิดแนวคิดพัฒนาบริการกรมที่ดินอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ เพิ่มมาตรฐานและความปลอดภัย ด้วยข้อมูลแบบเปิด

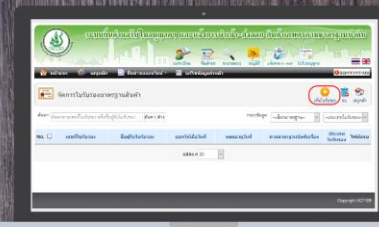

รางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2564
ประเภทเปิดใจใกล้ชิดประชาชน (Open Governance) ระดับดีเด่น

เปิดเผยข้อมูลผ่านช่องทางต่าง ๆ ทำให้สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการ
ผลิตสินค้าเกษตรให้มีมาตรฐานและความปลอดภัย โดยจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศ
เปิดเผยบนช่องทางออนไลน์ เช่น

เผยแพร่ข้อมูลขั้นตอน
การรับรองระบบงาน
การเปิดเผยข้อมูลตรวจสอบและ
หน่วยรับรองทางเว็บไซต์ ACFS

เผยแพร่ข่าวสาร

ขึ้นทะเบียนเป็นผู้นำเข้า-ส่งออก
ผ่านระบบ TAS-License

เผยแพร่และแจ้งเตือนกฎระเบียบของประเทศคู่ค้า
ผ่านเว็บไซต์ Early Warning เว็บไซต์ spsthailand.net
และ Application TAS2GO ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร
และให้สอบถามข้อมูล

เปิดเผยข้อมูลและรับฟังความคิดเห็น
แบบ Two-way Communication

มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็น
ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้เสนอ
เรื่องที่เหมาะสมกำหนดมาตรฐาน
เรื่องที่เกี่ยวข้อง และให้ข้อคิดเห็น
ต่อร่างมาตรฐาน

นำข้อคิดเห็นมาปรับปรุง
การดำเนินงาน

เผยแพร่ผลการดำเนินงานบนเว็บไซต์ และนำมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนา
การให้บริการ เช่น พัฒนาระบบยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าและ
แจ้งการนำเข้าและส่งออกสินค้าเกษตรตามมาตรฐานบังคับผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (TAS License)

จัดทำมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร
ระหว่างปี 2547-2562 รวมจำนวน 351 เรื่อง
ได้ตามเป้าหมายคิดเป็นร้อยละ 100

สร้างเครือข่ายเฝ้าระวัง
สินค้าเกษตร 27 เครือข่าย
ใน 19 จังหวัด

ปี 2561-2564 รับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร
ให้เกษตรกรและผู้ประกอบการไทย จำนวน 5,481 ราย

ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก ผู้นำเข้า ตามมาตรฐานบังคับระหว่างปี 2559-2563
รวมจำนวนใบอนุญาต 1,099 ฉบับ

อบรมอาสาสมัครเกษตรกรด้านมาตรฐานสินค้า (Q อาสา) ในพื้นที่ 16 จังหวัด รวมจำนวน
366 คน อบรมที่ปรึกษาเกษตรกรรม 680 คน และพัฒนา ผู้ตรวจประเมินรวม 1,924 คน

สัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม (Effective Change)

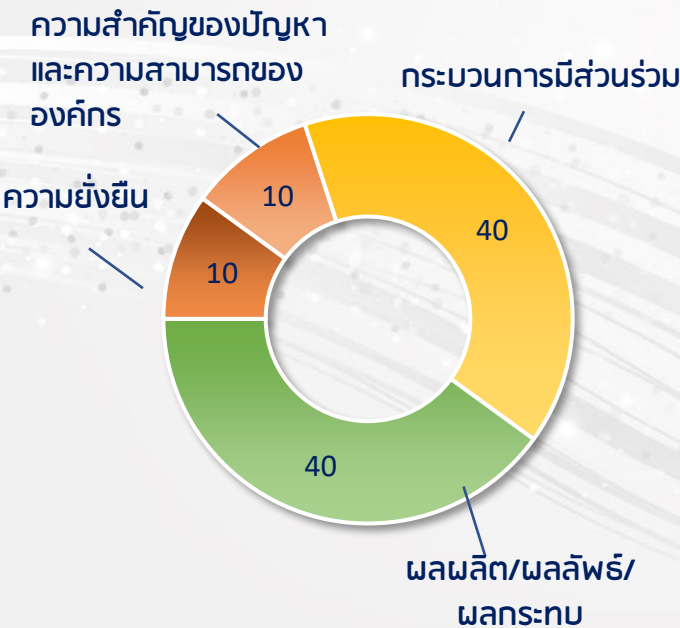
มอบให้กับหน่วยงานภาครัฐ ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการทำงานแบบมีส่วนร่วม ในการ **สร้างให้เกิดการเปลี่ยนแปลง** / การพัฒนาที่มีนัยสำคัญหรือผลกระทบสูงกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน

เงื่อนไข

- ✓ มีการดำเนินการตามนโยบายหรือโครงการ
- ✓ สอดคล้องกับภารกิจหลักหรือนโยบายสำคัญของหน่วยงาน
- ✓ ระดับการมีส่วนร่วมในระดับความร่วมมือ (Collaboration)
- ✓ ส่งได้มากกว่า 1 ผลงานและสามารถนำกระบวนการเดิมไปปรับให้สอดคล้องกับบริบทในพื้นที่อื่น
- ✓ กรณีโรงเรียนสมัครขอรับรางวัลฯ จะต้องผ่านการพิจารณาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (สพม.) ซึ่งแต่ละเขตพื้นที่ฯ สามารถสมัครได้ไม่เกิน 1 โรงเรียน ส่งสมัครโดย สพฐ.

ประเภทรางวัลสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม (Effective Change)

ข้อคำถาม (9 ข้อ)	คะแนน
มิติที่ 1 ความสำคัญของปัญหาและความสามารถองค์กร	10
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	
1. วิเคราะห์ความสำคัญของปัญหา/ที่มา ที่ ทำให้ต้องนำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนมาใช้ในการดำเนินการ ตามภารกิจขององค์กรและสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ รวมถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการดำเนินงาน	
2. ขอบเขตปัญหากับประชาชนกลุ่มประชาชนในพื้นที่หรือผลกระทบของปัญหา	
ความสามารถขององค์กร (ศักยภาพของหน่วยงานที่สามารถตอบสนองต่อปัญหา)	
3. นโยบายของหน่วยงานและการสนับสนุนเพื่อให้เกิดการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมที่นำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนา	
4. แนวทางการขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติ	
มิติที่ 2 กระบวนการมีส่วนร่วม	40
5. รายละเอียดของดำเนินงาน	
5.1 รูปแบบในการนำกระบวนการในการสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินการตั้งแต่ระดับการให้ข้อมูล (Inform) การให้คำปรึกษาหารือ (Consult) การเข้ามามีบทบาท (Involve) และในระดับความร่วมมือ (Collaborate) มาใช้ในการดำเนินงานตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุดโครงการ และมีความโดดเด่นที่แตกต่างที่สามารถแก้ไขปัญหาที่มีความยากลำบากที่เกิดขึ้นได้	
5.2 กลไก/การกำกับดูแลบริหารจัดการกลุ่ม/เครือข่ายที่รัฐได้จัดตั้งขึ้นหรือเครือข่ายที่ประชาชนได้ก่อตั้งขึ้นมา	
5.3 บทบาทของแต่ละภาคส่วนอื่นในการขับเคลื่อนการดำเนินการ	
5.4 การดำเนินงานที่สำคัญในการขับเคลื่อนสร้างความร่วมมือเชิงบูรณาการของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	
5.4 การนำนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่ใช้เอื้อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่	
มิติที่ 3 ผลผลิต/ผลลัพธ์/ผลกระทบ	40
6. ผลผลิต/ ผลลัพธ์ /ผลกระทบ ของการดำเนินงาน	
6.1 ผลผลิตจากการดำเนินงานในการสร้างการมีส่วนร่วมของหน่วยงาน	
6.2 ผลลัพธ์จากการดำเนินงานในการสร้างการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญในพื้นที่	
6.3 ประโยชน์ที่ประชาชน กลุ่มเป้าหมาย และหน่วยงานได้รับจากกระบวนการมีส่วนร่วมที่สร้างผลกระทบสูงกับคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน	
มิติที่ 4 ความยั่งยืน	10
7. การได้รับการสนับสนุนหรือการระดมทรัพยากรจากภาคส่วนอื่นในการขับเคลื่อนโครงการต่อไป เพื่อให้ดำเนินโครงการได้ด้วยตนเอง	
8. การถ่ายทอดบทเรียนและผลการดำเนินการเพื่อให้หน่วยงานอื่นสามารถนำไปศึกษาและเป็นต้นแบบ	
9. ความยั่งยืนระดับนโยบาย	
คะแนนเต็ม	100

Best of the Best
ประจำปี 2564

กรณีตัวอย่างโครงการผันน้ำแบบชุมชนมีส่วนร่วมในทุ่งหนองน้ำบางระกำ

เสริมพลังอำนาจ
ให้ประชาชน
(Empower)

1. องค์ประกอบกระบวนการมีส่วนร่วม

Committed Leaders and Organization

ผู้บริหารนำแนวคิดการปันผลประโยชน์แก่ผู้ได้รับผลกระทบ (Benefit-sharing) เป็นกรอบคิดในการแก้ไขปัญหาหน้าท่วม และเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่แรก โดยนำภูมิปัญญาจากวิถีชาวบ้านมาพัฒนาเป็นโครงการ พร้อมทั้งสนับสนุนน้ำต้นทุนในช่วงให้เริ่มต้นเพาะปลูกฤดูนาปี

Capable Field Officers

เจ้าหน้าที่กรมลงพื้นที่อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งประสานผู้นำชุมชนเป็นผู้เชื่อมประสานสร้างความเข้าใจระหว่างรัฐกับชาวบ้าน

Smart Networking

รวมตัวเป็นกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานโดยร่วมประชุมระบายน้ำบางแก้ว ทำงานร่วมกับเครือข่ายภาครัฐ 23 หน่วยงาน

Strong Community and Leaders

ผู้นำชุมชนสามารถประสานความเข้าใจ ชาวบ้านเปิดใจรับฟัง กรณปฏิบัติตามข้อตกลงที่ให้ไว้สร้างความไว้วางใจกันและกัน

2. องค์ประกอบเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพและปัจจัยในการบริหารเครือข่าย

เครือข่ายทางการ โดยรัฐ

3. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

แบ่งปัน
ข้อมูลข่าวสาร
(Inform)

ฟังความคิดเห็น
(Consult)

เกี่ยวข้อง
มีบทบาท
(Involve)

ร่วมมือร่วมแรง
(Collaboration)

state-led

ระดับการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมสูงขึ้น

society-led

International Association for Public Participation(IAP2)

ระดับการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมสูงขึ้น

กรมชลประทาน

โครงการผันน้ำแบบชุมชนมีส่วนร่วม ในทุ่งหนองน้ำบางระกำ

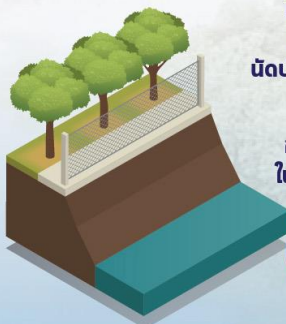
รางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2564

ใช้พื้นที่ลุ่มต่ำบางระกำ เป็นพื้นที่พองน้ำ 265,000 ไร่ สำหรับหนองน้ำประมาณ 400
ล้านลูกบาศก์เมตร เพื่อลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับตัวเมืองสุโขทัยและไม่ให้ไหล
ไปสร้างความเสียหายแก่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่าง

เปลี่ยนैयाมาเป็นแบ่งปันประโยชน์ให้ผู้ได้รับผลกระทบ (Benefit-sharing)

ร่วมคิดกับชุมชน
ขอใช้พื้นที่ร่วมทดลอง
เพื่อแก้ไขปัญหาทั้งระบบ

จัดทำ MOU กับหน่วยงานภาครัฐ
มีข้อตกลงสำคัญ คือ ให้เกษตรกร
เก็บเกี่ยวแล้วเสร็จก่อนผันน้ำเข้าทุ่ง

เจ้าหน้าที่ชลประทาน
ผู้นำชุมชน ชาวบ้าน
นัดประชุมทุกวันอังคาร

กลุ่มชาวนามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
ในวันเปิดปิดประตูน้ำ เพื่อผันน้ำเข้าทุ่ง
หรือระบายน้ำออกตามมติ
ของผู้ใช้น้ำด้วยกันเอง

สนับสนุนต้นทุนน้ำปรับแผนการเพาะปลูก ทำประมงในช่วงน้ำท่วม
และ ทำนาไล่เลน โดยอาศัยน้ำที่หนองไว้ แทนการใช้น้ำชลประทาน

เกษตรกรสามารถ
เก็บเกี่ยวได้
ร้อยละ 51.6

ลดค่าใช้จ่ายในการ
ซ่อมบำรุงรักษา
ความเสียหายจาก
พื้นที่น้ำท่วม

ลดพื้นที่เสียหาย
เหลือ 14,000 ไร่

ลดปัญหาน้ำท่วมพื้นที่ชุมชน พื้นที่เกษตร
และย่านเศรษฐกิจของพื้นที่ท้ายน้ำตอนล่าง

ประเทศประหยัดงบประมาณในการช่วยเหลือเกษตรกร
ค่าชดเชยจากพันล้านบาท เหลือเพียง 11.58 ล้านบาท

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

โครงการชุมชนต้นแบบบ้านน้ำเค็ม

: เครือข่ายเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติโดยชุมชน

รางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2564

ประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม (Effective Change)
และผู้นำหุ้นส่วนความร่วมมือ (Engaged Citizen) ระดับดีเด่น

หลังเหตุการณ์สึนามิ คนในชุมชนบ้านน้ำเค็ม
ยังคงอยู่ท่ามกลางความสูญเสีย ความกลัว

ค้นหาจากผู้ที่เคยประสบภัยสึนามิ
ตั้งคณะกรรมการชุมชน

พัฒนาอาสาสมัคร
ฝึกอบรมหลักสูตร
เกี่ยวกับป้องกันภัยพิบัติ

สร้างอาสาสมัครรุ่นใหม่ร่วม
แลกเปลี่ยนกับอาสาสมัคร
จากพื้นที่

ติดตามและประเมินผล
เพื่อปรับปรุงแผน

แลกเปลี่ยน วิเคราะห์ข้อมูล
ร่วมสรุปเพื่อเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน
จนเกิดปฏิทินภัยพิบัติและแผน
เตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติชุมชน

ดำเนินการตามแผน
และนำเสนอแผนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เตรียมชุมชนเพื่อรับมือภัยพิบัติ ทุกบ้านต้องเตรียมกระเป๋าสาน
เก็บเอกสารสำคัญพร้อมสำหรับการอพยพหลบภัย มีข้อตกลงร่วมกันของชุมชน

ชุมชนมีการซ้อมอพยพ
หลบภัยปีละสองครั้ง
ทำสถิติใช้เวลาอพยพ
เพียง 15-17 นาที

ชุมชนจัดทำข้อมูลเส้นทางอพยพหนีภัย
ทั้งหมด 5 เส้นทาง มีป้ายอพยพ
หนีภัยสึนามิกระยะ 30 เมตรที่ออกแบบ
จากการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเอง

ชุมชนต้นแบบด้านการ
เตรียมความพร้อมรับมือ
ภัยพิบัติบ้านน้ำเค็ม ขยายผล
สู่พื้นที่เสี่ยง 16 ตำบล
(30 ชุมชน) ในจังหวัดพังงา

นายโมตรี จงไกรจักร ประธานประสานศูนย์ประสานงานชุมชนบ้านน้ำเค็มและผู้จัดการ
มูลนิธิชุมชนไท ทำหน้าที่ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานราชการและหน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ
และช่วยสร้างจิตสำนึกให้คนในชุมชนช่วยกัน สนับสนุน พี่พวชุมชนของตนเอง

ผู้นำหุ้นส่วนความร่วมมือ (Engaged Citizen)

มอบให้กับบุคคล/กลุ่มบุคคลที่เป็นกลไกหลัก หรือกลไกสำคัญ (Key Actor) หรือเป็นผู้นำ/ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการทำงาน แบบมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐและภาคส่วนอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือมีบทบาทในลักษณะพลเมืองตื่นรู้ (Active Citizen)

เงื่อนไข

A

กรณีที่หน่วยงานที่ส่งสมัคร Effective Change หรือ Participation Expanded ในปีนี้ เป็นผู้เสนอชื่อ

* ผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อจะได้รับการพิจารณาว่าจะได้รับรางวัลหรือไม่ เมื่อผลงานที่สมัครในสาขา Effective Change/ Participation Expanded ได้รับการพิจารณาให้ได้รับรางวัลระดับดีเด่น

B

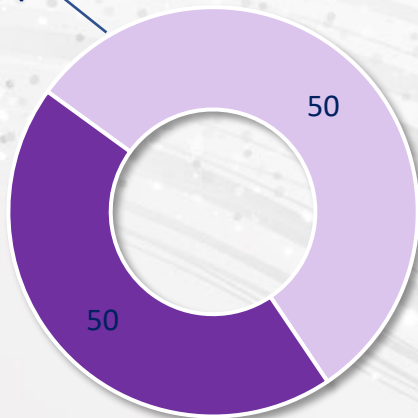
กรณีแอมมองเป็นผู้เสนอชื่อบุคคล/ กลุ่มบุคคลที่ส่งเสริมทำงานของรัฐ ในลักษณะ Active Citizen

โดยมีดำเนินการไม่น้อยกว่า 2 ปี และมีหนังสือรับรองผลงานจากหน่วยงานรัฐ

ทั้ง 2 กรณี ส่งสมัครได้เพียง 1 คน/กลุ่มบุคคล เท่านั้น โดยไม่ใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือได้รับผลตอบแทนจากรัฐ ไม่อิงกลุ่มผลประโยชน์การเมือง ไม่ใช่การจัดกิจกรรมบริจาค/CSR

ประเภทรางวัลผู้นำหุ้นส่วนความร่วมมือ (Engaged Citizen)

บทบาทหลักในการร่วม
ภารกิจของภาครัฐของ
บุคคล/กลุ่มบุคคล

ผลงานและผลสำเร็จ
ในการร่วมขับเคลื่อน

ข้อคำถาม (7 ข้อ)	คะแนน
บทบาทหลักในการร่วมภารกิจของภาครัฐของบุคคล/กลุ่มบุคคล 1. แรงบันดาลใจในการเข้ามามีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ 2. ข้อจำกัดในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและบทบาทของบุคคล/กลุ่มบุคคล ได้การเข้ามาส่งเสริม สนับสนุน และลดข้อจำกัดการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ จนเกิดความชัดเจน 3. บุคคล/กลุ่มบุคคล ได้เข้ามามีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ 4. บทบาทที่โดดเด่น/วิธีการสร้างความร่วมมือ หรือสร้างการเปลี่ยนแปลงกับภาคส่วน ต่างๆ เป็นผู้นำในการสร้างการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) (เป็นผู้ไกล่เกลี่ยหรือเจรจาต่อรอง เพื่อลดปัญหาความขัดแย้ง เป็นผู้นำในกระบวนการมี ส่วนร่วม เช่น การจัดเวทีสาธารณะ การจัดเวทีระดมสมอง เป็นต้น) 5. การได้รับการยอมรับจากทุกฝ่ายที่ร่วมดำเนินงานด้วย	50
ผลงานและผลสำเร็จในการร่วมขับเคลื่อนหรือผลักดันการทำงานแบบมีส่วนร่วมที่มีผลงาน เป็นรูปธรรม ทำให้การดำเนินงานตามภารกิจของรัฐมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลเพิ่มขึ้นหรือ ทำให้การบริการครอบคลุมมากยิ่งขึ้น	50
6. ผลสำเร็จในการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลหรือทำให้การบริการครอบคลุมมาก ยิ่งขึ้น 7. ผลกระทบที่เกิดขึ้นและการสร้างความยั่งยืนให้เกิดขึ้น โดยชุมชน/สังคมพึ่งพาตัวเอง	
คะแนนเต็ม	100

เลื่องลือขยายผล (Participation Expanded)

* เปิดรับสมัครในเดือนมิถุนายน 2565

รางวัลระดับสูงสุดของการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมทุกประเภทที่มอบให้กับหน่วยงานของรัฐ ที่นำต้นแบบ (Best Practice) ไปขยายผลในพื้นที่อื่น ๆ อย่างน้อย 2 พื้นที่ หรือต่อยอดจากผลงานเดิมหรือพื้นที่เดิม

01

เป็นภารกิจหลักของ
องค์กรหรือนโยบาย
สำคัญ

02

นำต้นแบบที่ได้รับรางวัล
Effective Change ระดับ
ดีเด่นหรือระดับดี ขยายผลใน
พื้นที่อื่นไม่น้อยกว่า 2 พื้นที่
จนเกิดความสำเร็จ โดย
หน่วยงานต้องเริ่มขยายผล
ไม่เกิน 3 ปี หลังจากได้รับ
รางวัลสำหรับระยะเวลาการ
ดำเนินการขึ้นอยู่กับผลงาน
ที่ประสบความสำเร็จเป็นที่
ประจักษ์

03

นำต้นแบบที่ได้รับรางวัล
Effective Change ระดับ
ดีเด่นหรือระดับดี ไม่
น้อยกว่า 3 ปี ไปขยายผล
ในพื้นที่เดิมจนเกิด
ความสำเร็จ และมี
ผลลัพธ์ที่ชัดเจนและ
ดำเนินการอย่าง
ต่อเนื่อง โดยมีการ
ต่อยอดความยั่งยืน

04

นำต้นแบบที่ได้รับรางวัล
Open Governance
ระดับดีเด่นหรือและระดับดี
เกินกว่า 3 ปี โดยการ
ต่อยอดผลงาน
เกิดการพัฒนาอย่าง
ต่อเนื่องจากเดิม

05

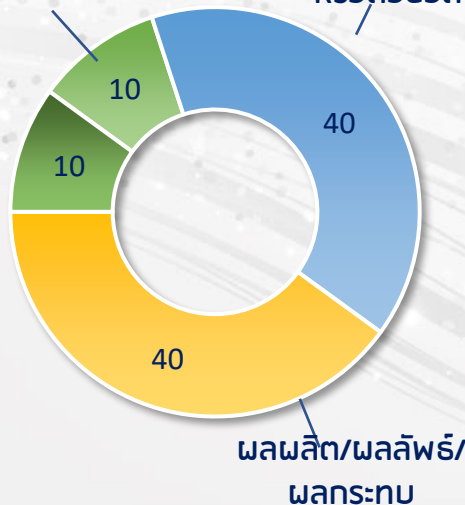
นำต้นแบบที่ได้รับรางวัล
Participation Expanded
ระดับดีเด่นหรือระดับดี
เกินกว่า 3 ปี ขยายผล
ในพื้นที่เดิมหรือขยายใน
พื้นที่อื่นไม่น้อยกว่า 2 พื้นที่
โดยการแสดงให้เห็นการต่อ
ยอดผลงานที่แตกต่างจาก
เดิม

ประเภทรางวัลเสียงลือขยายผล (Participation Expanded)

ความสำคัญในการขยายผล
และความสามารถองค์กร

ความยั่งยืน

กระบวนการขยายผล
หรือต่อยอด

ข้อคำถาม (9 ข้อ)		คะแนน
มิติที่ 1 ความสำคัญในการขยายผลและความสามารถองค์กร		10
1. ความสำคัญและเป้าหมายในการขยายผลและหรือต่อยอด		
2. ภารกิจ/โครงการ/ต้นแบบที่นำมาใช้ในการขยายผลและหรือต่อยอด		
มิติที่ 2 กระบวนการขยายผลหรือต่อยอด		40
3. รูปแบบและวิธีการขยายผลหรือต่อยอดที่แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาต่อยอดหรือนำบทเรียนจากภารกิจ/ต้นแบบเดิมมาปรับให้ดีขึ้น (วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินการ บทบาทของภาคส่วนในการขับเคลื่อน กลไกหรือวิธีการขับเคลื่อน แนวคิด/เทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการดำเนินการ)		
4. กลไก/การกำกับดูแลบริหารจัดการกลุ่ม/เครือข่ายที่รัฐได้จัดตั้งขึ้นหรือเครือข่ายที่ประชาชนได้ก่อตั้งขึ้นมา		
5. ปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินการและแนวทางการแก้ไขปัญหาในการขยายผลหรือต่อยอด		
มิติที่ 3 ผลผลิต/ผลลัพธ์/ผลกระทบ		40
6. ผลผลิต/ ผลลัพธ์ /ผลกระทบ ของการดำเนินงานขยายผลหรือต่อยอดสอดคล้องกับวัตถุประสงค์		
6.1 ผลผลิตจากการขยายผลหรือต่อยอดการดำเนินงานในการสร้างการมีส่วนร่วมของหน่วยงานในการขยายผล กรณีที่ขยายผลในเชิงพื้นที่ให้ระบุในแต่ละพื้นที่		
6.2 ผลลัพธ์จากการขยายผลหรือต่อยอดการดำเนินงานในการสร้างการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ กรณีที่ขยายผลในเชิงพื้นที่ให้ระบุในแต่ละพื้นที่		
6.3 ประโยชน์ที่ประชาชน กลุ่มเป้าหมาย และหน่วยงานได้รับจากกระบวนการมีส่วนร่วมที่สร้างผลกระทบสูงกับคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน กรณีที่ขยายผลในเชิงพื้นที่ให้ระบุในแต่ละพื้นที่		
มิติที่ 4 ความยั่งยืน		10
7. การได้รับการสนับสนุนหรือการระดมทรัพยากรจากภาคส่วนอื่นในการขับเคลื่อนโครงการต่อไป เพื่อให้ดำเนินโครงการได้ด้วยตนเอง		
8. การถ่ายทอดบทเรียนและผลการดำเนินการเพื่อให้หน่วยงานอื่นสามารถนำไปศึกษาและเป็นต้นแบบ		
9. ความยั่งยืนระดับนโยบาย (การจัด Roadmap ในการขยายผล หรือการบรรจุโครงการไว้ในแผนปฏิบัติการ)		
คะแนนเต็ม		100

ถอดบทเรียน

จากรางวัลเลิศรัฐสู่การขยายผล

การตรวจสอบภายในด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Electronics Internal Audit : EIA)

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ได้พัฒนานวัตกรรมเพื่อเป็นเครื่องมือตรวจสอบด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์เรียกว่า "ระบบการตรวจสอบภายในอัตโนมัติ 5 มิติ" (Electronics Internal Audit : EIA) ประกอบด้วย (1) มิติการเงิน (2) มิติการจัดเก็บรายได้ (3) มิติงบการเงิน (4) มิติพัสดุ และ (5) มิติระบบการควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยง ซึ่งสามารถนำข้อมูลมาสู่กระบวนการจัดเก็บข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยให้หน่วยงานสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขจัดส่งเอกสารเข้าสู่ฐานข้อมูลกลางผ่านอินเทอร์เน็ต และทำการประมวลผลภายในด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ทำให้มีระบบการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพ ปัจจุบันระบบดังกล่าวได้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงกับการจัดทำรายงานของกรมบัญชีกลาง

การปรับใช้เทคโนโลยี ในการตรวจสอบและสามารถ นำมาวิเคราะห์ความเสี่ยงได้

Internal audit ในยุค 4.0

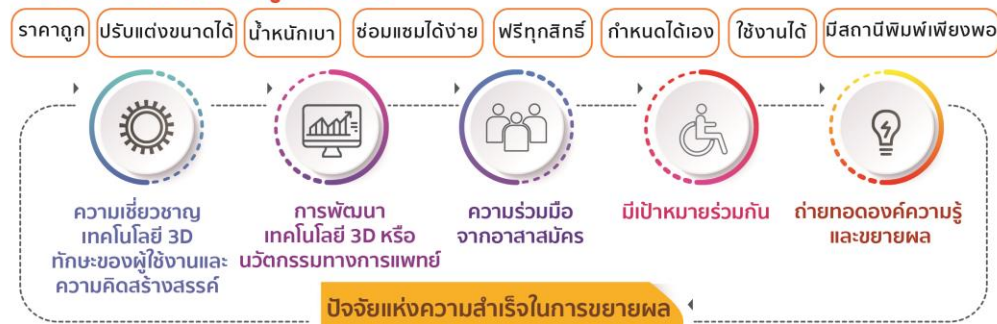
ถอดบทเรียน

จากรางวัลเลิศรัฐสู่การขยายผล
Thai Reach ไทยธุรกิจพิชิตความพิการ

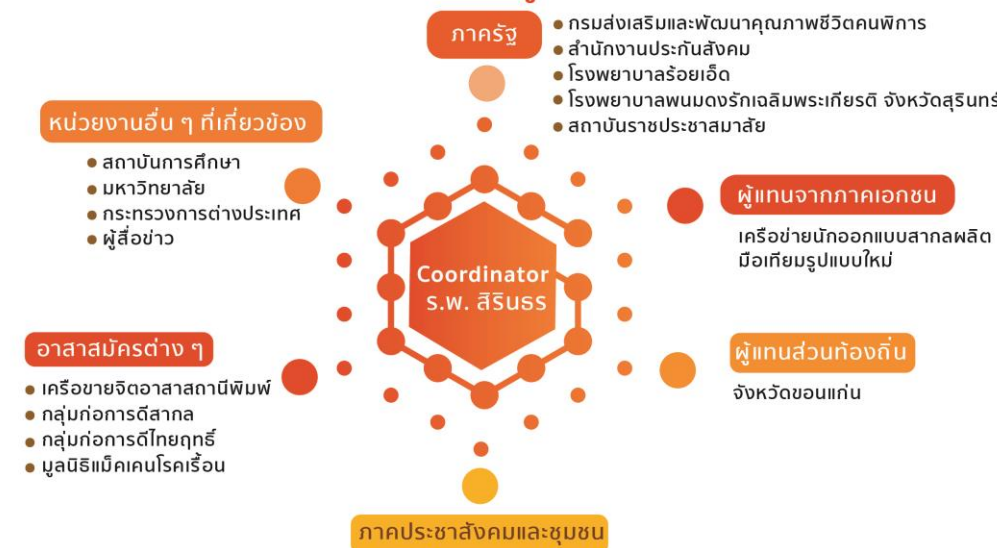

โรงพยาบาลสิรินธร ได้พัฒนานวัตกรรมการสร้างกายอุปกรณ์มือเทียมด้วยการใช้เครื่องพิมพ์ 3 มิติ และเปลี่ยนวัสดุเป็นเส้นใยพลาสติกที่มีราคาถูก โดยนักออกแบบสากลที่อนุญาตให้ทำซ้ำได้โดยไม่มียกเลิกสิทธิ์ ทำให้ราคาถูกลง สามารถเปลี่ยนสถานีพิมพ์กระจายตัวทั่วประเทศและสร้างการเข้าถึงกายอุปกรณ์มือเทียมได้ง่ายขึ้น มีกลไกการพัฒนาองค์ความรู้ไปยังพื้นที่หรือหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งปัจจุบันโรงพยาบาลขยายสถานีพิมพ์จิตอาสา และได้พัฒนา มือเทียมรุ่นใหม่ รวมถึงพัฒนากายอุปกรณ์มือเทียมให้ทำมือจริง

ความต้องการของผู้พิการมือ

กลไกการขับเคลื่อนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ระดับรางวัล

ระดับดีเด่น
(Excellent)

เป็นระดับรางวัลที่แสดงให้เห็นว่ามีผลการดำเนินการ
เป็นที่ประจักษ์ชัดเจน ผลสำเร็จของงานมีความโดดเด่น
และเป็นที่ยอมรับ รวมทั้งสามารถเป็นตัวอย่าง
หรือแนวปฏิบัติที่ดีให้กับหน่วยงานอื่นได้

คะแนนตั้งแต่ 90 คะแนน
ขึ้นไป

ระดับดี
(Good)

คะแนนตั้งแต่ 80 - 89 คะแนน

**กรณีที่จะได้รับการพิจารณาผ่านการประเมินให้ได้รับรางวัลฯ ต้องมีคะแนนในแต่ละมิติไม่น้อยกว่าร้อยละ 50

ช่องทางการติดต่อ

รางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม

QR Code
Line group

Email : psea2565@gmail.com

Tel : โทร. 08 3431 0467 (อรุณิดา)
06 13892015 (นวลจันทร์)

ประเภทร่วมใจแก่น

QR Code
Line group

E-mail : keetaya@sto.go.th

Tel : 0 2280 5700 ต่อ 3004 และ 2003

Timeline รางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2565

ข้อเสนอแนะ

Best Practice รางวัลเลิศรัฐ

เข้าไปที่ www.opdc.go.th > ศูนย์ความรู้ > หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

ดาวน์โหลดได้ที่

<https://www.opdc.go.th/content/ebook/MTI5>

พัฒนาระบบราชการ เพื่อชีวิตที่ดีขึ้นของประชาชน
GOOD GOVERNANCE FOR BETTER LIFE